

23 991

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België, Canada, de Bondsrepubliek Duitsland, de Franse Republiek, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot wijziging van de briefwisseling van 25 september 1990 bij het NAVO-statusverdrag; Bonn, 12 september 1994

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 15 november 1994

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 17 november 1994.

De wens dat het verdrag van de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 17 december 1994.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 12 september 1994 te Bonn tot stand gekomen verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België, Canada, de Bondsrepubliek Duitsland, de Franse Republiek, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot wijziging van de briefwisseling van 25 september 1990 bij het NAVO-statusverdrag (Trb. 1994, 224)¹

Een toelichtende nota bij dit verdrag treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

TOELICHTENDE NOTA

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25a, vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Op verzoek van de Duitse autoriteiten is begin 1994 een aanvang gemaakt met de herziening van een verdrag, dat voor het verblijf van Nederlandse strijdkrachten in de nieuwe Duitse Länder, met inbegrip van de nieuwe hoofdstad Berlijn, relevant is. Het betreft de op 25 september 1990 tot stand gekomen notawisseling tussen het Koninkrijk der Nederlanden, België, de Bondsrepubliek Duitsland, Canada, Frankrijk, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk (Trb. 1990, 166, rubriek J). Activiteiten in het kader van de dienstuitoefening door personen van betrokken landen in die delen van Duitsland behoeven op grond van het bepaalde in het verdrag van 25 september 1990 de uitdrukkelijke toestemming van de Duitse autoriteiten.

In het verdrag van 25 september 1990 was herziening ervan voorzien, zodra de rechten van de vier grootmachten in Berlijn zouden aflopen en Duitsland de volledige zeggenschap over het gehele herenigde grondgebied zou genieten. Dit zou uiterlijk op 31 december 1994 zijn beslag dienen te krijgen, omdat tegen dat tijdstip alle sovjet-strijdkrachten zouden zijn teruggetrokken van Duitse bodem. Dat tijdstip is inmiddels vervroegd tot 31 augustus 1994.

Bij hun aanwezigheid in de nieuwe Länder wordt de rechtspositie van de leden van vreemde krijgsmachten gelijk gesteld aan die, welke zij reeds genieten op het westelijk deel van het grondgebied van de Bondsrepubliek op basis van het op 19 juni 1951 te Londen tot stand gekomen verdrag tussen de staten die partij zijn bij het Noord-Atlantisch verdrag nopens de rechtspositie van hun strijdkrachten («NAVO status-verdrag»; Trb. 1951, 114) en de op 3 augustus 1959 te Bonn tot stand gekomen aanvullende overeenkomst bij het NAVO-verdrag nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten, betreffende de in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde buitenlandse krijgsmachten, met protocol van ondertekening («aanvullende overeenkomst»; Trb. 1960, 37). De werking van deze verdragen is echter tot het grondgebied van het voormalige West-Duitsland beperkt. Duitsland was niet bereid tot uitbreiding van de werkingssfeer ervan, maar wenste zeggenschap te behouden over alle activiteiten in het kader van de dienstuitoefening van vreemde krijgsmachten in de nieuwe Bundesländer.

De thans ter goedkeuring voorliggende notawisseling tot wijziging van die van 25 september 1990 bepaalt, dat voor alle activiteiten in het kader van de dienst in de nieuwe Bundesländer, inclusief Berlijn, in beginsel de uitdrukkelijke toestemming van de Duitse autoriteiten vereist is.

In een zogenaamde «Protokollnotitz» bij de eerste notawisseling zeggen de Duitsers evenwel de nodige souplesse toe in de toepassing van de verlening van toestemming. Hierbij zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de procedures, zoals deze worden toegepast in het westelijk deel van het land voor activiteiten van aldaar gestationeerde vreemde krijgsmachten, terwijl officiële bezoeken aan ambassades en consulaire vestigingen en aan Duitse autoriteiten in de hoofdstad op de keper beschouwd in geheel niet aan voorafgaande toestemming onderworpen zijn. Een verdragsbasis daarvoor kwam de Duitsers evenwel – in het licht van de eigen zeggenschap over activiteiten van vreemde krijgsmachten aldaar – minder passend voor.

Evenals de andere in het kader van de NAVO tot stand gekomen verdragen, zullen deze notawisselingen, voor wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo

De Minister van Defensie,
J. J. C. Voorhoeve